

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

МОН

проспект Берестейський, 10, м. Київ, 01135, тел. (044) 481-32-21
E-mail: mon@mon.gov.ua, сайт: www.mon.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 38621185

від _____ 20__ р. № _____

На № _____ від _____ 20__ р.

Департаменти (управління) освіти
і науки обласних, Київської міської
державних адміністрацій

Щодо підходів до формування публічних інвестиційних проєктів у межах реалізації реформи «Нова українська школа»

Одним із ключових елементів реформи системи управління публічними інвестиціями є перехід від фінансування окремих об'єктів та заходів до планування інвестицій, спрямованих на досягнення стратегічних результатів державної політики. З цією метою на державному рівні формується Середньостроковий план пріоритетних публічних інвестицій держави на трирічний період, який визначає стратегічні напрями публічного інвестування, очікувані результати та орієнтири для формування Єдиного портфеля публічних інвестицій держави (далі – ЄПП Держави).

Середньостроковий план пріоритетних публічних інвестицій держави на 2027-2029 роки (далі – СПІ 2027–2029), затверджений розпорядженням № 608-р від 17 червня 2026 року, є основним документом середньострокового планування публічних інвестицій, що забезпечує узгодження державних інвестицій із цілями державної політики та документами стратегічного планування.

У секторі «Освіта і наука» СПІ 2027–2029 визначає стратегічні напрями розвитку освітньої інфраструктури, одним із яких є **«Сучасний освітній простір та якісний зміст: лабораторії, майстерні, кабінети тощо»**, що реалізується в межах реформи «Нова українська школа»

Для кожного стратегічного напрямку публічного інвестування СПІ 2027–2029 визначено цільові показники, які використовуються для моніторингу досягнення стратегічних результатів державної політики.

МОН № 1/14489-26 від 03.07.2026

Підписав: Софієнко Анастасія Петрівна
Сертифікат: 3FAA9288358EC00304000000D010280051CED700
Дійсний: з 14.08.2024 11:22:10 по 14.08.2026 11:22:10

Для напряму **«Сучасний освітній простір та якісний зміст: лабораторії, майстерні, кабінети тощо»** визначено два стратегічні цільові показники:

«Рівень розвитку сучасного освітнього середовища закладів загальної середньої освіти», який оцінюється за індикаторами, що характеризують результати модернізації освітньої інфраструктури, зокрема кількість учнів, забезпечених комп'ютерним обладнанням для доступу до дистанційного навчання, та кількість навчальних кабінетів, у яких створено сучасний освітній простір відповідно до державних стандартів освіти;

«Частка закладів освіти, що забезпечують здобуття загальної середньої освіти, в яких облаштовано осередки "Захисту України"», який вимірюється, зокрема, кількістю створених осередків «Захисту України».

Зазначені показники характеризують досягнення стратегічних результатів реалізації державної політики у сфері розвитку сучасного освітнього простору та використовуються для моніторингу виконання СПІ 2027–2029 на державному рівні.

Водночас стратегічні показники СПІ не підміняють показники результативності окремого публічного інвестиційного проєкту (далі – ППІ). Під час формування ППІ територіальним громадам рекомендується визначати власні вимірювані показники результативності проєкту, які безпосередньо характеризують очікувані результати його реалізації (кількість створених або модернізованих освітніх просторів, охоплення учнів, кількість обладнаних навчальних кабінетів, кількість створених осередків, інші показники залежно від змісту проєкту) та підтверджують внесок проєкту в досягнення стратегічних цілей, визначених СПІ 2027–2029.

СПІ 2027–2029 визначає стратегічні напрями публічного інвестування держави та є основою для формування ЄПП Держави. Відповідно, формування публічних інвестиційних проєктів територіальних громад має здійснюватися з урахуванням стратегічних пріоритетів, визначених СПІ 2027–2029.

З цією метою територіальним громадам рекомендовано під час розроблення власного Середньострокового плану пріоритетних публічних інвестицій (далі – СПІ громади) визначити розвиток освітньої інфраструктури одним із пріоритетних напрямів публічного інвестування. При цьому ***пріоритети розвитку освіти мають формуватися на основі комплексного аналізу потреб територіальної громади, з урахуванням стратегії її розвитку, прогнозу розвитку мережі закладів освіти, стратегій розвитку закладів освіти, демографічних тенденцій і фактичної потреби у створенні або модернізації сучасного освітнього середовища.***

Звертаємо увагу, що формування Середньострокових планів пріоритетних публічних інвестицій передбачає визначення напрямів публічного інвестування в межах орієнтовного граничного обсягу публічних інвестицій. У зв'язку з цим та відповідно до затвердженого СПІ 2027-2029 Міністерство освіти і науки України інформує, що розвиток сучасного освітнього середовища є одним із пріоритетних напрямів державної політики у сфері публічних інвестицій, а фінансування відповідної програми публічних інвестицій планується продовжити у наступних бюджетних періодах.

При цьому Міністерство освіти і науки України не планує змінювати підходи умов співфінансування з місцевих бюджетів. Тому під час формування СПІ громади у разі включення напрямів інвестування щодо розвитку сучасного освітнього середовища рекомендується визначати прогностичний обсяг фінансування з урахуванням загальної потреби територіальної громади, її фінансової спроможності та індексу податкоспроможності, який відповідно до порядку та умов надання субвенції визначатиме мінімальний розмір співфінансування.

Наступним етапом є формування Єдиного проєктного портфеля територіальної громади, до якого включаються конкретні публічні інвестиційні проєкти. У разі планування їх фінансування за рахунок коштів державного бюджету такі проєкти повинні відповідати стратегічним напрямам публічного інвестування, визначеним СПІ 2027–2029. Саме відповідність проєкту стратегічним пріоритетам держави створює підстави для його подальшого розгляду під час формування ЄПП Держави та включення до відповідної публічної інвестиційної програми.

У зв'язку з цим публічні інвестиційні проєкти територіальних громад у межах реалізації реформи «Нова українська школа» рекомендується формувати як **комплексні середньострокові проєкти розвитку освітньої інфраструктури**, спрямовані не на реалізацію окремих ремонтних робіт чи закупівель, а на створення або модернізацію цілісних сучасних освітніх просторів, що забезпечують досягнення стратегічних результатів розвитку системи освіти.

Такі проєкти повинні відповідати стратегічному напрямку публічного інвестування **«Сучасний освітній простір та якісний зміст: лабораторії, майстерні, кабінети тощо»**, враховувати потреби мережі закладів загальної середньої освіти, перспективи її розвитку, а також бути узгодженими зі стратегічними документами територіальної громади.

Водночас включення проєкту до Єдиного проєктного портфеля територіальної громади не є автоматичною підставою для його фінансування за

рахунок коштів державного бюджету. Публічний інвестиційний проєкт є підставою для його подальшої оцінки, пріоритезації та відбору під час формування ЄПП Держави і відповідної програми публічних інвестицій. Фінансування проєктів здійснюється відповідно до бюджетного законодавства, порядків та умов використання коштів відповідних бюджетних програм.

Підготовка та подання публічних інвестиційних проєктів здійснюються відповідно до вимог бюджетного законодавства та нормативно-правових актів, що регулюють систему управління публічними інвестиціями. Внесення інформації про ПП до Єдиної інформаційної системи управління публічними інвестиціями (DREAM) здійснюється за формами, затвердженими наказом Міністерства економіки України від 09 березня 2026 року № 3851. Зазначені форми визначають перелік інформації, що підлягає підготовці ініціатором проєкту, зокрема щодо стратегічного обґрунтування, попереднього інвестиційного техніко-економічного обґрунтування, інвестиційного техніко-економічного обґрунтування та інших матеріалів, необхідних для оцінки проєкту.

Рекомендовані підходи до створення ПП у межах реалізації реформи «Нова українська школа»

Під час підготовки публічного інвестиційного проєкту територіальній громаді необхідно насамперед провести комплексний аналіз стратегії розвитку територіальної громади, перспективної мережі закладів загальної середньої освіти, стратегій розвитку закладів освіти, демографічної ситуації та прогнозованої потреби в освітніх послугах.

За результатами такого аналізу необхідно визначити заклади освіти, які є спроможними та перспективними для розвитку в середньостроковій перспективі, а також потребують створення або оновлення сучасного освітнього простору.

Особливу увагу слід приділити правильності вибору сектору та стратегічного напрямку публічного інвестування в Єдиній інформаційній системі управління публічними інвестиціями (далі – DREAM). Відповідно до Інструкції щодо внесення публічних інвестиційних проєктів до електронного кабінету користувача DREAM – [Інструкція щодо внесення ПП в DREAM](#), зв'язок проєкту із сектором та стратегічним напрямом СП встановлюється одноразово і після збереження не підлягає редагуванню. У разі помилкового визначення сектору або напрямку ініціатору необхідно створити новий проєкт.

Для проєктів у межах реалізації реформи «Нова українська школа» рекомендується визначати:

сектор – «Освіта і наука»;

стратегічний напрям держави – «Сучасний освітній простір та якісний зміст: лабораторії, майстерні, кабінети тощо».

Міністерство освіти і науки України рекомендує формувати публічні інвестиційні проєкти зі створення або оновлення сучасного освітнього простору як комплексні середньострокові проєкти, структуровані за рівнями освіти.

Рекомендованими напрямками формування ППП є:

початкова освіта;

базова середня освіта;

профільна середня освіта;

спеціальні школи та навчально-реабілітаційні центри.

За кожним із зазначених напрямів може формуватися окремий комплексний ППП, який охоплює всі заклади освіти або окремі приміщення відповідного рівня освіти, що потребують створення чи оновлення сучасного освітнього простору.

Початкова освіта

ППП за напрямом початкової освіти може охоплювати приміщення в закладах загальної середньої освіти комунальної форми власності, що забезпечують здобуття початкової освіти та потребують облаштування або оновлення відповідно до підходів Нової української школи.

Базова середня освіта

ППП за напрямом базової середньої освіти може охоплювати навчальні кабінети, лабораторії, майстерні та інші освітні простори, призначені для забезпечення здобуття базової середньої освіти.

Профільна середня освіта

ППП за напрямом профільної середньої освіти доцільно формувати щодо закладів освіти, які відповідно до перспективної мережі забезпечують або забезпечуватимуть здобуття профільної середньої освіти. До цього напрямку також рекомендується зараховувати спеціалізовані заклади освіти, оскільки вони забезпечують здобуття профільної середньої освіти відповідно до законодавства.

До складу такого ППП також можуть включатися окремі компоненти, спрямовані на створення або оновлення осередків для викладання навчального предмета «Захист України» у закладах професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти державної і комунальної форми власності, що забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти та фінансуються з місцевих бюджетів, якщо такі заклади визначені осередками викладання навчального предмета «Захист України».

Під час формування такого ППП доцільно враховувати профілі навчання, освітні програми, прогнозований контингент учнів і перспективи розвитку академічної профільної освіти на території громади.

Спеціальні школи та навчально-реабілітаційні центри

Для спеціальних шкіл та навчально-реабілітаційних центрів можуть формуватися окремі ППП з урахуванням особливих освітніх потреб учнів, вимог до безбар'єрності, корекційно-розвиткового середовища та необхідності спеціального обладнання.

Загальні підходи до формування ППП

Оптимальним є підхід, за якого одному рівню освіти відповідає один комплексний ППП, що охоплює всі заклади освіти відповідного рівня в межах територіальної громади, які потребують створення або оновлення сучасного освітнього простору.

У межах такого проєкту окремі заклади освіти, навчальні та/або функціональні приміщення приміщення чи їх поєднання можуть визначатись як окремі компоненти проєкту.

Такий підхід забезпечує комплексне планування розвитку освітньої інфраструктури, дає можливість визначити пріоритетність реалізації окремих компонентів, забезпечує ефективніше використання бюджетних коштів і спрощує подальше управління проєктом.

Якщо заклад освіти забезпечує здобуття освіти на кількох рівнях, створення або оновлення освітнього простору рекомендується відносити до ППП того рівня освіти, для якого відповідні приміщення мають основне функціональне призначення.

Водночас якщо навчальні приміщення використовуються одночасно для забезпечення базової та профільної середньої освіти, відповідний компонент рекомендується включати до ППП за напрямом профільної середньої освіти. Це зумовлено тим, що модернізація відповідних просторів здійснюється насамперед для забезпечення впровадження профільної середньої освіти.

Прикладами назв ППП можуть бути:

- «Створення сучасного освітнього простору для здобуття початкової освіти у [назва територіальної громади / району та міста]»;
- «Створення сучасного освітнього простору для здобуття базової середньої освіти у [назва територіальної громади / району та міста]»;
- «Створення сучасного освітнього простору для здобуття профільної середньої освіти у [назва територіальної громади / району та міста]»;
- «Створення сучасного освітнього простору для спеціальних шкіл та навчально-реабілітаційних центрів [назва територіальної громади / району та міста]».

Ініціювання та підготовка публічного інвестиційного проєкту

Ініціатором публічного інвестиційного проєкту на місцевому рівні доцільно визначати структурний підрозділ органу місцевого самоврядування, до повноважень якого належать питання управління сферою освіти (департамент, управління або відділ освіти територіальної громади / району у містах)

На етапі ініціювання проєкту ініціатор забезпечує збір і аналіз інформації про потреби закладів освіти, узагальнює пропозиції, співвідносить їх зі стратегією розвитку територіальної громади, перспективною мережею закладів освіти та визначеними пріоритетами публічного інвестування, після чого формує публічний інвестиційний проєкт у Єдиній інформаційній системі управління публічними інвестиціями (DREAM).

Результатом цього етапу має стати сформований комплексний публічний інвестиційний проєкт, який об'єднує взаємопов'язані компоненти, спрямовані на створення або оновлення сучасного освітнього простору одного або кількох закладів освіти територіальної громади відповідно до проведеного аналізу потреб.

Після завершення ініціювання проєкту здійснюється підготовка попереднього інвестиційного техніко-економічного обґрунтування, яке повинне містити стратегічне, економічне, комерційне, фінансове та управлінське обґрунтування проєкту відповідно до вимог законодавства у сфері управління публічними інвестиціями.

Після підготовки повного інвестиційного техніко-економічного обґрунтування ініціатор визначає структуру проєкту та формує його компоненти. Кожен компонент має відображати окремий завершений результат реалізації проєкту (заклад освіти, будівлю, окремий освітній простір або інший логічно завершений об'єкт інвестування).

Виконавцями окремих компонентів можуть визначатися заклади освіти або інші суб'єкти, відповідальні за реалізацію відповідного компонента.

Слід враховувати, що внесення компонентів проєкту здійснюється лише на етапі підготовки повного інвестиційного техніко-економічного обґрунтування, а не попереднього. **Для включення публічного інвестиційного проєкту до секторального портфеля держави у 2027–2029 роках обов'язковою є наявність повного інвестиційного техніко-економічного обґрунтування.**

Після включення ПП до секторального портфеля держави компоненти та їх склад може уточнюватися або коригуватися у випадках, передбачених законодавством, за умови збереження мети, результатів та стратегічної спрямованості проєкту.

1. Стратегічне обґрунтування

Стратегічне обґрунтування є одним із ключових елементів публічного інвестиційного проєкту та має підтвердити, що його реалізація є складником середньострокового розвитку освітньої мережі територіальної громади, відповідає документам стратегічного планування громади, пріоритетам державної політики у сфері освіти та забезпечує реалізацію реформи «Нова українська школа».

Під час підготовки стратегічного обґрунтування рекомендується послідовно опрацювати такі основні блоки.

Відповідність національним пріоритетам

У разі планування залучення державного фінансування необхідно підтвердити, що проєкт відповідає стратегічному напрямку публічного інвестування **«Сучасний освітній простір та якісний зміст: лабораторії, майстерні, кабінети тощо»**, визначеному СПІ 2027–2029.

Також необхідно підтвердити відповідність проєкту критеріям, визначеним для відповідного напрямку публічного інвестування, зокрема щодо створення або оновлення сучасних освітніх просторів, оснащення їх сучасним обладнанням та цифровими засобами навчання.

У стратегічному обґрунтуванні необхідно визначити заклади освіти, що включаються до ППП, та підтвердити доцільність їх включення з урахуванням перспективної мережі закладів освіти територіальної громади.

Під час внесення інформації до DREAM заклади освіти обираються із класифікатора Міністерства освіти і науки України. Перелік закладів має відповідати визначеному напрямку ППП та узгоджуватися зі структурою мережі закладів освіти громади.

Цілі проєкту

Під час формування цілей проєкту рекомендовано використовувати показники, визначені Середньостроковим планом пріоритетних публічних інвестицій територіальної громади.

Водночас, зважаючи на стратегічний характер показників СПІ, рекомендовано додатково визначати власні показники результативності ППП, які безпосередньо характеризують очікувані результати реалізації конкретного проєкту та дозволяють оцінити його ефективність.

Зокрема, рекомендовано передбачати такі показники:

рівень створення або оновлення сучасних освітніх просторів у закладах освіти відповідного рівня;

частка учнів, які отримують доступ до сучасного освітнього середовища;

частка освітніх просторів, що забезпечують реалізацію вимог державних стандартів освіти;

кількість створених або модернізованих навчальних кабінетів, лабораторій, майстерень чи інших освітніх просторів;

кількість учнів, які навчатимуться в оновленому освітньому середовищі.

Проект повинен забезпечувати досягнення щонайменше одного із стратегічних показників, визначених СПІ територіальної громади.

У разі якщо показники СПІ громади не повною мірою відображають очікувані результати конкретного проекту, рекомендується визначити додаткові показники результативності, що характеризують зміст та масштаб ППП.

Для кожного показника доцільно визначати базове значення, планове значення та строк його досягнення.

Попит на освітню послугу та його динаміку

Під час підготовки цього блоку рекомендується здійснити аналіз фактичної та прогнозованої кількості здобувачів освіти, які користуватимуться відповідним освітнім простором, з урахуванням демографічної ситуації, перспектив розвитку мережі закладів освіти, профілів навчання, освітніх програм та прогнозованого контингенту учнів.

Метою такого аналізу є підтвердження того, що створений або модернізований освітній простір буде ефективно використовуватися протягом усього періоду реалізації проекту та після його завершення.

Відповідність Цілям сталого розвитку

Публічний інвестиційний проект має бути узгоджений не лише зі стратегічними документами держави та територіальної громади, а й із Цілями сталого розвитку, що застосовуються як один із критеріїв оцінки стратегічної доцільності проекту.

Для проектів зі створення або оновлення сучасних освітніх просторів основною є **Ціль сталого розвитку № 4 «Якісна освіта»**, оскільки реалізація таких проектів спрямована на забезпечення рівного доступу до якісної освіти, створення сучасного освітнього середовища та підвищення якості освітнього процесу.

У відповідному розділі DREAM ініціатор обирає Цілі сталого розвитку, яким відповідає проект, та наводить їх обґрунтування.

Приклад обґрунтування:

«Проект відповідає Цілі сталого розвитку № 4 «Якісна освіта» та спрямований на створення сучасного освітнього середовища для забезпечення якісної та доступної освіти. Реалізація проекту сприятиме впровадженню

компетентнісного та практикоорієнтованого навчання, забезпеченню рівного доступу здобувачів освіти до сучасної матеріально-технічної бази, реалізації державних стандартів освіти та досягненню стратегічних цілей реформи «Нова українська школа».»

2. Економічне обґрунтування

Економічне обґрунтування є обов'язковим складником підготовки публічного інвестиційного проєкту та має на меті підтвердити доцільність використання бюджетних коштів для досягнення визначеної мети проєкту.

Для проєктів зі створення або оновлення сучасних освітніх просторів економічне обґрунтування має підтвердити, що запропоновані інвестиції є необхідними, забезпечують розв'язання визначеної проблеми, відповідають потребам територіальної громади та дозволять досягти очікуваних результатів найбільш ефективним способом.

У межах економічного обґрунтування рекомендується:

підтвердити наявність проблеми та необхідність її вирішення шляхом реалізації проєкту;

оцінити очікуваний соціальний та освітній ефект від реалізації проєкту;

проаналізувати вплив проєкту на довкілля та зміну клімату;

оцінити відповідність проєкту принципам стійкості, інклюзивності та безбар'єрності;

провести аналіз альтернативних варіантів реалізації проєкту та обґрунтувати вибір найбільш ефективного рішення.

Якісно підготовлене економічне обґрунтування має підтвердити, що реалізація ППП забезпечить досягнення запланованих результатів, ефективне використання бюджетних коштів, а також створення сучасного, безпечного, доступного та функціонального освітнього середовища.

Аналіз впливу проєкту на довкілля та зміну клімату

Під час підготовки економічного обґрунтування необхідно оцінити потенційний вплив проєкту на довкілля та врахувати заходи, які сприятимуть його мінімізації.

Для проєктів зі створення або оновлення сучасних освітніх просторів рекомендується проаналізувати, зокрема:

використання енергоефективних будівельних рішень, обладнання та освітлення;

можливість зменшення споживання електроенергії та інших енергетичних ресурсів;

використання екологічно безпечних матеріалів, меблів та обладнання;

належне поводження з відходами, що утворюються під час ремонтних або будівельних робіт;

можливість мінімізації негативного впливу проєкту на навколишнє природне середовище.

Врахування екологічних аспектів на етапі планування дозволяє мінімізувати ризики реалізації проєкту, підвищити його довгострокову ефективність та забезпечити відповідність сучасним підходам до сталого розвитку.

Стійкість, інклюзивність та безбар'єрність

Економічне обґрунтування також має підтвердити, що результати реалізації проєкту будуть доступними для всіх категорій користувачів, а створений або оновлений освітній простір відповідатиме принципам стійкості, інклюзивності та безбар'єрності.

Під час підготовки цього розділу рекомендується оцінити:

доступність маршруту до закладу освіти та відповідного приміщення;

можливість безпечного пересування всередині будівлі;

відповідність меблів, навчального обладнання та організації простору принципам універсального дизайну;

можливість використання освітнього простору здобувачами освіти з особливими освітніми потребами;

необхідність адаптації приміщень або обладнання для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення;

відповідність проєкту вимогам безбар'єрності та інклюзивності.

Під час планування ремонтних робіт рекомендується передбачати заходи, спрямовані на забезпечення фізичної доступності приміщень, створення безпечного освітнього середовища та усунення бар'єрів для всіх учасників освітнього процесу.

У разі якщо проєкт планується до фінансування за рахунок коштів державного бюджету, під час його підготовки рекомендується враховувати методичні рекомендації Міністерства освіти і науки України, викладені у Посібнику “Дизайн рішення для просторів “Нової української школи”:

<https://drive.google.com/file/d/1VESRlFG8twlbtbtJHk14Kddi3tQ75A7/view>

Крім фізичної доступності, доцільно також оцінити стійкість результатів проєкту після його завершення, зокрема можливість належного утримання створеного освітнього простору, його подальшої модернізації та ефективного використання протягом усього строку експлуатації.

Аналіз альтернативних технічних рішень

Одним із ключових елементів економічного обґрунтування є аналіз альтернативних технічних рішень. Його метою є підтвердження того, що запропонований публічний інвестиційний проєкт є найбільш ефективним способом досягнення визначеної мети та забезпечує найкраще співвідношення між обсягом необхідних інвестицій, очікуваними результатами та довгостроковою ефективністю використання бюджетних коштів.

Відповідно до Посібника з управління публічними інвестиціями, під час підготовки економічного обґрунтування необхідно сформулювати декілька можливих варіантів реалізації проєкту, здійснити їх порівняльний аналіз та обґрунтувати вибір найбільш доцільного рішення.

Важливо, що альтернативні рішення повинні передбачати **різні підходи до розв’язання однієї і тієї самої проблеми**, а не різні моделі обладнання, меблів чи окремих товарів.

Для кожної альтернативи рекомендується оцінити:

- ступінь досягнення мети проєкту;
- вплив на цільові показники та індикатори результативності ПП;
- кількість здобувачів освіти, які отримають доступ до сучасного освітнього простору;
- відповідність перспективній мережі закладів освіти;
- відповідність вимогам державних стандартів освіти;
- загальну вартість реалізації;
- витрати на подальше утримання та експлуатацію;
- строки реалізації;
- можливість забезпечення інклюзивності, безбар’єрності та енергетичної стійкості;
- основні ризики реалізації.

Для проєктів зі створення або оновлення сучасних освітніх просторів можуть розглядатися, зокрема, такі альтернативні рішення.

Альтернатива 1. Фрагментарне оновлення матеріально-технічної бази

Передбачає закупівлю окремого обладнання, меблів або цифрових засобів навчання для різних закладів освіти без комплексного створення сучасного освітнього простору.

Перевагами такого рішення можуть бути можливість охопити більшу кількість закладів освіти за рахунок менших інвестицій та швидшого початку реалізації.

Водночас недоліками є розпорошення фінансових ресурсів, відсутність комплексного освітнього результату, обмежені можливості для впровадження сучасних методик навчання та необхідність подальших додаткових інвестицій.

Альтернатива 2. Комплексне створення (оновлення) сучасного освітнього простору в закладі освіти, який забезпечує освітній процес для більшої кількості здобувачів освіти громади.

Передбачає концентрацію фінансових ресурсів у закладі освіти, що забезпечує або забезпечуватиме освітній процес для здобувачів освіти відповідного рівня, у тому числі шляхом підвезення учнів.

У межах такого рішення можуть здійснюватися ремонтні роботи, закупівля меблів, навчального обладнання, комп'ютерної та мультимедійної техніки, створення сучасних лабораторій, майстерень та інших освітніх просторів.

Перевагами цього варіанта є створення повноцінного сучасного освітнього середовища, концентрація ресурсів, ефективніше використання обладнання, забезпечення належної якості освітнього процесу, можливість реалізації профільного навчання та відповідність підходам до формування спроможної мережі закладів освіти.

До недоліків можна зарахувати необхідність організації підвезення учнів, більший обсяг початкових інвестицій та концентрацію фінансування в одному закладі освіти.

Альтернатива 3. Створення окремих сучасних освітніх просторів у декількох закладах освіти

Передбачає розподіл фінансових ресурсів між декількома закладами освіти територіальної громади та створення або оновлення сучасних освітніх просторів у кожному з них.

Перевагою такого підходу є розширення територіальної доступності сучасної освітньої інфраструктури та зменшення потреби в підвезенні здобувачів освіти.

Разом з тим такий варіант може призвести до збільшення вартості реалізації проєкту, дублювання обладнання, підвищення витрат на подальше утримання та менш ефективного використання бюджетних коштів.

Вибір оптимального рішення

За результатами аналізу альтернатив ініціатор має обґрунтувати вибір того варіанта, який найбільшою мірою забезпечує досягнення мети проєкту та відповідає стратегічним документам розвитку громади.

У висновку рекомендується навести обґрунтування обраного рішення з урахуванням:

відповідності стратегічним цілям розвитку освіти;

впливу на цільові показники ПП;
 кількості здобувачів освіти, які отримають доступ до сучасного освітнього середовища;
 готовності об'єктів до реалізації проєкту;
 забезпечення інклюзивності, безбар'єрності та енергетичної стійкості;
 ефективності використання бюджетних коштів;
 спроможності територіальної громади забезпечити належне утримання створеного освітнього простору після завершення реалізації проєкту.

Наведені вище альтернативні рішення є лише прикладами можливих підходів до підготовки публічного інвестиційного проєкту та не є вичерпним переліком. Під час підготовки ПП територіальна громада самостійно визначає перелік альтернативних рішень з урахуванням особливостей мережі закладів освіти, демографічної ситуації, прогнозованого контингенту здобувачів освіти, стратегічних документів розвитку громади, фінансових можливостей, а також інших місцевих умов і потреб. Кількість і зміст альтернатив мають бути достатніми для обґрунтованого вибору найбільш ефективного способу досягнення мети проєкту.

Компоненти проєкту

Структурування ПП на компоненти забезпечує можливість поетапної реалізації проєкту, планування фінансування, визначення відповідальних виконавців та подальшого управління реалізацією окремих складників проєкту.

На етапі підготовки попереднього інвестиційного техніко-економічного обґрунтування ініціатор формує загальну концепцію проєкту та визначає його структуру. Під час підготовки повного інвестиційного техніко-економічного обґрунтування проєкт деталізується шляхом формування окремих компонентів, визначення об'єктів інвестування, орієнтовної вартості, строків реалізації та відповідальних виконавців.

Компонент ПП є окремою складовою комплексного проєкту, яка має самостійний результат реалізації та може бути профінансована й реалізована незалежно від інших компонентів. Для проєктів у сфері освіти компонентом доцільно визначати окремий заклад освіти або окремий сучасний освітній простір, що створюється чи оновлюється в такому закладі.

Компонентами можуть бути, зокрема, проєкти зі створення або оновлення навчальних кабінетів, лабораторій, майстерень, STEM-просторів, природничих, математичних, інформатичних, технологічних, мистецьких та інших освітніх просторів, а також функціональних приміщень закладів освіти (бібліотек, учительських, актових залів, медіатек, коворкінгів тощо).

Наприклад:

Компонент - «Облаштування сучасного простору STEM-кластеру в Ліцеї № 1».

У такому випадку:

- ☐ **об'єкт інвестування** – Ліцей № 1;
- ☐ **виконавець компонента** – заклад освіти або інший суб'єкт, визначений ініціатором;
- ☐ **ініціатор ПП** – департамент, управління або відділ освіти територіальної громади.

У межах одного ПП може бути сформовано декілька компонентів щодо одного закладу освіти, якщо вони передбачають створення або оновлення різних освітніх просторів.

Наприклад:

- ☐ «Облаштування сучасного простору STEM-кластера в Ліцеї № 1»;
- ☐ «Створення освітнього простору мовно-літературного кластера в Ліцеї № 1»;
- ☐ «Створення освітнього простору соціально-гуманітарного кластера в Ліцеї № 1».

У такому випадку об'єкт інвестування залишається одним і тим самим, однак кожний компонент має окремий предмет реалізації, вартість, строки виконання, відповідального виконавця та очікуваний результат.

Після включення ПП до Єдиного проєктного портфеля публічних інвестицій або секторального портфеля склад компонентів може уточнюватися відповідно до порядку та умов надання субвенції на відповідний бюджетний період. За потреби до проєкту можуть бути додані нові компоненти або внесені зміни до наявних, якщо це не змінює мету та стратегічні результати ПП.

У разі надання у відповідному бюджетному періоді державної субвенції на створення сучасного освітнього простору окремі компоненти ПП можуть використовуватися як самостійні проєктні заявки для участі у відборі на фінансування за умови їх відповідності вимогам, критеріям та напрямам, визначеним порядком та умовами надання відповідної субвенції.

3. Комерційне обґрунтування

Комерційне обґрунтування є складником підготовки публічного інвестиційного проєкту та має на меті підтвердити можливість його реалізації шляхом здійснення публічних закупівель відповідно до законодавства України.

У межах комерційного обґрунтування ініціатор проєкту має оцінити ринок потенційних постачальників і виконавців робіт, визначити основні предмети закупівель, можливі способи їх здійснення, а також оцінити ризики, які можуть вплинути на строки реалізації проєкту.

Для проєктів зі створення або оновлення сучасних освітніх просторів комерційне обґрунтування має підтвердити, що необхідні товари, роботи та послуги можуть бути закуплені у визначені строки із забезпеченням добросовісної конкуренції та ефективного використання бюджетних коштів.

Під час підготовки цього розділу доцільно використовувати інформацію з електронної системи закупівель, результати ринкових консультацій (за наявності), проєкт річного плану закупівель, технічні специфікації та календарний план реалізації проєкту.

4. Фінансове обґрунтування

Фінансове обґрунтування має підтвердити реалістичність вартості публічного інвестиційного проєкту, визначити потребу у фінансових ресурсах для його реалізації та підтвердити спроможність територіальної громади забезпечити співфінансування (за потреби) і подальшу експлуатацію створених або оновлених освітніх просторів.

Формування орієнтовної вартості ППП доцільно здійснювати на підставі узагальнених потреб закладів освіти. Для цього рекомендуємо кожному закладу освіти провести аналіз потреб у створенні або оновленні освітніх просторів з урахуванням державних стандартів освіти, освітніх програм, профілів навчання, кількості здобувачів освіти, а також потреб педагогічних працівників у сучасному обладнанні та засобах навчання. Варто також проаналізувати потребу в проведенні поточних та/або капітальних ремонтів та їх орієнтовну вартість. На підставі таких розрахунків ініціатор ППП формує загальну потребу територіальної громади.

На етапі підготовки попереднього інвестиційного техніко-економічного обґрунтування зазначається **орієнтовна** вартість ППП, сформована відповідно до Методики розрахунку вартості публічного інвестиційного проєкту, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 23 червня 2025 року № 316.

Орієнтовна вартість проєкту визначається за всіма етапами його життєвого циклу та передбачає витрати на:

- ☐ підготовку проєкту;
- ☐ реалізацію проєкту;
- ☐ експлуатацію результатів проєкту;
- ☐ завершення (закриття) проєкту.

Під час підготовки фінансового обґрунтування рекомендується визначити:

- ☐ загальну орієнтовну вартість ППП;
- ☐ орієнтовну вартість кожного компонента;
- ☐ можливі джерела фінансування;
- ☐ прогнозований обсяг співфінансування;

- потребу у фінансуванні за роками реалізації проєкту;
- витрати на подальшу експлуатацію та утримання створених або оновлених освітніх просторів.

Водночас звертаємо увагу, що відповідно до Бюджетного кодексу України **публічні інвестиції спрямовуються на підготовку та реалізацію публічних інвестиційних проєктів**. Витрати на експлуатацію та завершення (закриття) проєкту зазначаються у фінансовому обґрунтуванні для оцінки повної вартості проєкту протягом всього життєвого циклу, однак не враховуються під час визначення потреби в публічних інвестиціях.

Крім того, варто розуміти, що **загальна вартість ППП не є тотожною обсягу фінансування, необхідному в окремому бюджетному році**.

ППП формується як середньостроковий інвестиційний проєкт, тому його загальна вартість має відображати **повну потребу** територіальної громади у створенні або оновленні сучасного освітнього простору. Реалізація проєкту може здійснюватися поетапно протягом кількох бюджетних періодів.

Приклад.

Територіальна громада сформувала ППП «Створення сучасного освітнього простору для профільної середньої освіти», який охоплює чотири академічні ліцеї. За результатами аналізу потреб закладів освіти загальна орієнтовна вартість проєкту становить **1 млрд грн**.

Водночас у 2027 році територіальна громада може спрямувати на реалізацію проєкту **1 млн грн** коштів місцевого бюджету. Якщо відповідно до порядку надання субвенції для громади встановлено рівень співфінансування (відповідно до індексу податкоспроможності) **10 відсотків**, це дає можливість залучити орієнтовно **9 млн грн** коштів субвенції.

Отже, **загальний обсяг фінансування ППП у 2027 році становитиме 10 млн грн**, тоді як загальна потреба громади залишається 1 млрд грн.

У такому випадку у 2027 році до реалізації визначаються лише ті компоненти ППП, загальна вартість яких відповідає наявному фінансовому ресурсу (10 млн грн). Інші компоненти залишаються у складі ППП та можуть бути реалізовані в наступних бюджетних періодах або за наявності додаткового фінансування.

Витрати на проведення поточного та/або капітального ремонту приміщень мають бути передбачені ініціатором проєкту за рахунок коштів місцевого бюджету або інших джерел, не заборонених законодавством. Такі витрати включаються до загальної орієнтовної вартості ППП незалежно від джерела їх фінансування, оскільки є невід'ємною частиною створення або оновлення сучасного освітнього простору.

За результатами фінансового обґрунтування має бути зрозуміло, яку повну потребу у фінансуванні має територіальна громада, який обсяг фінансування необхідний у кожному бюджетному періоді, які джерела фінансування планується залучити та чи спроможна громада забезпечити подальше функціонування створених або оновлених освітніх просторів.

Звертаємо увагу, що під час формування Секторального портфеля держави за напрямом «Сучасний освітній простір та якісний зміст: лабораторії, майстерні, кабінети тощо» до оцінки допускатимуться публічні інвестиційні проекти, **обсяг публічних інвестицій за якими (витрати на підготовку та реалізацію проекту) становить не менше ніж 10 млн гривень.** При цьому **обсяг публічних інвестицій за окремим компонентом ПП, який у подальшому може бути поданий як заявка на фінансування, має становити не менше ніж 4 млн гривень.**

У разі якщо орієнтовна вартість окремого компонента є меншою, ініціатору доцільно розглянути можливість його об'єднання з іншими взаємопов'язаними заходами в межах одного компонента ПП. Формування компонентів рекомендується здійснювати таким чином, щоб кожен із них забезпечував **цілісний функціональний результат**, відповідав логіці реалізації проекту та міг бути самостійним об'єктом фінансування.

5. Управлінське обґрунтування

Управлінське обґрунтування має підтвердити організаційну спроможність територіальної громади забезпечити підготовку та реалізацію публічного інвестиційного проекту, а також ефективне управління ним протягом усього життєвого циклу.

Під час підготовки управлінського обґрунтування ініціатору доцільно визначити:

- ☐ відповідальних за підготовку та реалізацію ПП;
- ☐ попередню структуру управління проектом із розподілом функцій між ініціатором, виконавцями компонентів та іншими учасниками;
- ☐ наявність необхідних кадрових, технічних та організаційних ресурсів для реалізації проекту;
- ☐ потребу в залученні консультантів, експертів або проектних організацій;
- ☐ основні ризики реалізації проекту та заходи щодо їх мінімізації.

Під час підготовки ПП рекомендується забезпечити взаємодію між структурним підрозділом з питань освіти, керівниками закладів освіти, педагогічними працівниками, відповідальними за публічні закупівлі, фінансовими підрозділами та іншими учасниками, які братимуть участь у підготовці та реалізації проекту. Такий підхід дозволить сформувати ПП на

основі реальних потреб закладів освіти, забезпечити належне фінансове планування та підготувати проєкт до подальшої реалізації.

Подальші кроки

У 2027 році до секторального портфеля держави за напрямом **«Сучасний освітній простір та якісний зміст: лабораторії, майстерні, кабінети тощо»** включатимуться комплексні публічні інвестиційні проєкти, ініційовані засновниками закладів освіти або органами управління освітою територіальних громад, а у великих містах, зокрема міста Києва, – відповідними органами управління освітою районного рівня.

Такі ППП мають бути спрямовані на створення або оновлення цілісного сучасного освітнього простору, відповідати стратегічному напрямку СПП 2027–2029 та враховувати потреби мережі закладів освіти відповідної територіальної громади.

Обсяг публічних інвестицій ППП (витрати на підготовку та реалізацію), що подається для включення до секторального портфеля держави, має становити не менше ніж **10 млн гривень**. При цьому обсяг публічних інвестицій окремого компонента ППП, який може бути поданий як заявка на фінансування, має становити не менше ніж **4 млн гривень**. Результатом реалізації такого компонента має бути створення або оновлення цілісного функціонального освітнього простору.

З метою забезпечення своєчасного проведення секторальної оцінки та формування Секторального портфеля держави на 2027–2029 роки рекомендуємо територіальним громадам завершити формування публічних інвестиційних проєктів на 2027–2029 роки, включити їх до Єдиного проєктного портфеля територіальної громади **не пізніше 1 жовтня 2026 року**.

Після включення ППП до Єдиного проєктного портфеля місцевого або регіонального рівня та за умови його відповідності стратегічному напрямку, визначеному СПП 2027–2029, проєкт може бути переданий на секторальну оцінку державного рівня для подальшого формування Секторального портфеля держави.

До секторальної оцінки допускатимуться публічні інвестиційні проєкти, сформовані відповідно до цих Рекомендацій, зокрема щодо їх комплексного характеру, структури компонентів, відповідності стратегічному напрямку публічного інвестування та мінімальних обсягів фінансування. У разі невідповідності зазначеним вимогам проєкт може бути повернутий ініціатору на доопрацювання.

Критерії відбору публічних інвестиційних проєктів або їх окремих компонентів до відповідної програми публічних інвестицій визначатимуться

порядком та умовами надання субвенції на відповідний бюджетний період. Подання на відбір здійснюватиметься ініціатором ПП шляхом формування заявки в Єдиній інформаційній системі управління публічними інвестиціями. Заявка може подаватися як щодо проєкту в цілому, так і щодо окремого компонента ПП, за умови, що результатом реалізації такого компонента є створення або оновлення цілісного сучасного освітнього простору. Розгляд заявок здійснюватиметься комісією Міністерства освіти і науки України відповідно до критеріїв, визначених порядком та умовами надання субвенції.

Звертаємо увагу, що після включення ПП до ЄПП відповідного рівня додавання нових компонентів або редагування наявних компонентів може здійснюватися без виключення ПП з ЄПП, за умови збереження мети, стратегічної спрямованості та логіки комплексного проєкту.

Особливості формування ПП НУШ для територіальних громад, які у 2026 році не мають СП / пріоритезованого сектору “Освіта” / напряму НУШ

Територіальним громадам, яким у 2026 році розподілено кошти субвенції на реалізацію публічного інвестиційного проєкту «Нова українська школа» та які не мають затвердженого Середньострокового плану пріоритетних публічних інвестицій або в яких сектор «Освіта і наука» не визначено одним із пріоритетних секторів публічного інвестування чи відсутній відповідний напрям інвестування, рекомендується після затвердження СП територіальної громади на 2027–2029 роки забезпечити включення до Єдиного проєктного портфеля громади двох публічних інвестиційних проєктів у межах реформи «Нова українська школа»:

□ **першого** — щодо реалізації заходів, фінансування яких здійснюється у 2026 році за рахунок субвенції з державного бюджету, сформованого відповідно до рекомендацій МОН, наданих у додатку до листа від 16.02.2026 № 1/3047-26;

□ **другого** — щодо реалізації заходів, запланованих починаючи з 2027 року, сформованого відповідно до рекомендацій, викладених у цьому листі, та з урахуванням СП територіальної громади на 2027–2029 роки.

Такий підхід забезпечить безперервність реалізації реформи «Нова українська школа», відображення вже розпочатих інвестицій у системі управління публічними інвестиціями та формування середньострокового портфеля проєктів, що можуть бути включені до секторального портфеля держави та претендувати на державне фінансування в наступних бюджетних періодах.

Просимо обласні, Київську міську військові адміністрації довести зазначені рекомендації до відома органів місцевого самоврядування та забезпечити

організацію роботи із формування відповідних публічних інвестиційних проєктів у найкоротші строки. Для проєктів, реалізація яких здійснюється у 2026 році, просимо забезпечити їх якнайшвидше формування з метою своєчасного завершення реалізації заходів до кінця поточного бюджетного періоду.

З повагою

Заступник Міністра

Анастасія СОФІЄНКО

Злата Безкоровайна 044 481 32 07

Анна Моренко anna.morenko@mon.gov.ua

Анна Чобан anna.choban@mon.gov.ua